

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Організація аудиту в галузі охорони праці

Шифр та назва спеціальності

263 Цивільна безпека

Інститут

ННІ Навчально-науковий інститут механічної інженерії і транспорту

Освітня програма

Охорона праці

Кафедра

Безпека праці та навколишнього середовища (144)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр

6

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Букатенко Наталія Олексіївна

Nataliia.Bukatenko@khpі.edu.ua

К.т.н, доцент, доцент кафедри «Безпека праці та навколишнього середовища».

Стаж педагогічної роботи - 24 роки. Автор та співавтор понад 100 наукових та навчально-методичних публікацій, основні курси, що викладає: «Організація аудиту в галузі охорони праці», «Соціальна відповідальність», «Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань», «Основи професійної безпеки та здоров'я людини», «Безпека праці у професійній діяльності», «Екологія».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

У курсі розглядаються особливості організаційно-функціональної структури державного нагляду в сфері охорони праці, документація з охорони праці підприємства, функції, права та відповідальність державного нагляду за охороною праці, планові заходи зі здійснення державного нагляду, позапланові заходи зі здійснення державного нагляду. Права, обов'язки та відповідальність посадових осіб. Аналітичне оцінювання діяльності органів державного нагляду у сфері охорони праці. Сутність та нормативна база (або порядок) оцінювання наглядової діяльності. Формування звітності про наглядову діяльність органів державного нагляду за охороною праці. Загальні принципи і підхід до організації і ведення звітності. Порядок і вимоги до формування звітів. Аналітичне оцінювання наглядової діяльності. Діюча система оцінювання наглядової діяльності. Шляхи вдосконалення оцінки наглядової діяльності.

Мета та цілі дисципліни

Цілі дисципліни полягають у набутті студентом компетентності, фундаментальних знань теорії та практики з правових і організаційних питань державного нагляду та аудиту в галузі охорони праці.

Формат занять

Лекції, практичні роботи, індивідуальне завдання. Вивчення дисципліни закінчується заліком.

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК- 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК- 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК- 7. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК- 8. Здатність працювати як в команді, так і автономно.

ЗК- 9. Навики здійснення безпечної діяльності.

ЗК- 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК-1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.

СК-2. Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій.

СК-3. Здатність до застосовування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і докілья від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і докілья від небезпек.

СК-4. Здатність оперувати фізичними та хімічними термінами, розуміти сутність математичних, фізичних та хімічних понять та законів, які необхідні для здійснення професійної діяльності.

СК-5. Здатність організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці.

СК- 15. Здатність до організації безпечної експлуатації техніки, устаткування, спорядження у сфері професійної діяльності, створення безпечних і здорових умов праці.

Результати навчання

РН-3. Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

РН-4. Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.

РН-5. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.

PH-10. Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.

PH-19. Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредита ECTS): лекції – 24 год., практичні роботи – 12 год., самостійна робота – 54 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Знання, навички та попередні дисципліни, необхідні для успішного проходження курсу.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання з наступних дисциплін: "Потенційно-небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація", "Експертиза з охорони праці", "Основи професійної безпеки та здоров'я людини", "Безпечна експлуатація інженерних систем і споруд", "Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій"

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Історія становлення, організація і структура державного нагляду за охороною праці в Україні. Радянський період становлення нагляду. Створення Державного комітету по нагляду за безпечним веденням робіт у промисловості та гірничому нагляду. Створення Державного комітету України з нагляду за охороною праці. Створення Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду. Створення Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України. Створення Державної служби України з питань праці.

Тема 2. Особливості організаційно-функціональної структури державного нагляду в сфері охорони праці

Тема 3. Функції, права та відповідальність державного нагляду за охороною праці. Функції державного нагляду за охороною праці. Планові заходи зі здійснення державного нагляду. Позапланові заходи зі здійснення державного нагляду. Права, обов'язки та відповідальність посадових осіб.

Тема 4. Аналітичне оцінювання діяльності органів державного нагляду у сфері охорони праці. Сутність та нормативна база (або порядок) оцінювання наглядової діяльності. Формування звітності про наглядову діяльність органів державного нагляду за охороною праці. Загальні принципи і підхід до організації і ведення звітності. Порядок і вимоги до формування звітів. Аналітичне оцінювання наглядової діяльності. Діюча система оцінювання наглядової діяльності. Шляхи вдосконалення оцінки наглядової діяльності.

Тема 5. Перевірка діяльності органів державного нагляду за охороною праці. Загальні положення щодо перевірки наглядової діяльності. Питання, що розглядаються та вивчаються під час перевірок. Стан планування роботи з наглядової діяльності. Ведення діловодства. Робота, що проводиться з укомплектування та навчання штату кадрів. Методи керівництва і управління роботою. Робота Ради територіального управління. Контроль за реалізацією на підконтрольних підприємствах заходів щодо поліпшення безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Наявність і порядок проведення аналізу стану охорони праці, виробничого травматизму та аварійності на підконтрольних підприємствах. Повнота та своєчасність використання у наглядовій роботі прав, що надані державним інспекторам системи Держпраці. Оформлення результатів перевірки.

Тема 6. Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань гігієни праці. Організація та структура державного органу з питань гігієни праці. Напрями діяльності державного органу з питань гігієни праці. Завдання державного органу з питань гігієни праці. Повноваження головного державного санітарного лікаря України. Повноваження головних

державних санітарних лікарів та інших посадових осіб, які здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд. Проведення перевірок державними органами з питань охорони праці. Запобіжний державний санітарно-епідеміологічний нагляд. Поточний державний санітарно-епідеміологічний нагляд. Заходи щодо припинення порушення санітарного законодавства. Порядок оскаржень рішень державної санітарно-епідеміологічної служби.

Тема 7. Методологія проведення обстежень органами державного нагляду за охороною праці. Проведення обстежень підприємств органами державного нагляду за охороною праці. Застосування санкцій, наданих органам державного нагляду за охороною праці. Зупинка експлуатації об'єктів при наявності порушень нормативних актів про охорону праці. Подання щодо невідповідності посадових осіб. Притягнення до адміністративної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці.

Теми практичних занять

Тема 1. Структура нормативно-правових актів. Код згідно класифікатору видів економічної діяльності.

Тема 2. Документація з охорони праці підприємства

Тема 3. Планові та позапланові перевірки в межах охорони праці підприємства

Тема 4. Визначення адміністративної відповідальності працівників, винних у порушенні законодавства з охорони праці

Тема 5. Видача дозволу власникові на початок роботи підприємства.

Тема 6. Складання звітів та проведення на їх основі аналітичного оцінювання наглядової діяльності за охороною праці. Оформлення результатів перевірки.

Тема 7. Складання плану роботи державного інспектора.

Тема 8. Алгоритм моделювання управління заходами державного нагляду.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання у вигляді реферату. По матеріалам реферату виконується презентація у форматі PowerPoint для подальшої доповіді на практичному занятті та у вигляді файлу формату doc.

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (підручники, посібники) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література

Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці: навч. посіб. / [К.Н. Ткачук, А. С.Филипчук, Д. В. Зеркалов та ін.]. – К.: НТУУ«КПІ», 2014. – 261с. https://ela.kpi.ua/handle/123456789/18511
Кружилко О.Є. <u>Аналіз інформаційних систем Держпраці та формування рекомендацій з їх модернізації</u> / О.Є. Кружилко, А.О. Водяник, В. В. Майстренко, О.І. Полукаров// Проблеми охорони праці в Україні. –2018. – Вип. 34. – С.85-94 https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&hl=uk&user=-mOpPMMAAAAJ
Постанова Кабінету Міністрів України № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади». Документ 442-2014-п, чинний, поточна редакція — Редакція від 08.12.2022, підстава - 1355-2022-п https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF#Text
Положення про Державну службу України з питань праці постанова № 96 Кабінет Міністрів України 11 лютого 2015 року. Документ 96-2015-п, чинний, поточна редакція — Редакція від 05.10.2022, підстава - 1103-2022-п https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-%D0%BF#Text

<p>Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1107. Документ 1107-2011-п, чинний, поточна редакція — Редакція від 24.12.2022, підстава - 1414-2022-п https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1107-2011-%D0%BF#Text</p>
<p>Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Документ 877-V, чинний, поточна редакція — Редакція від 29.10.2022, підстава - 2655-IX https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16/card3#Files</p>
<p>Методичні вказівки до практичної роботи «Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)» з дисципліни «Організація аудиту в галузі охорони праці» для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека» денної та заочної форм навчання. - Харків: НТУ «ХПІ», 2022. – 18 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/62036</p>
<p>Постанова Кабінету Міністрів України № 823 «Деякі питання здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю» від 21 серпня 2019 р. Документ 823-2019-п, чинний, поточна редакція — Ухвалення судового рішення від 14.09.2021, підстава - va742805-21 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/823-2019-%D0%BF#Text</p>
<p>Управління і соціально-економічні основи охорони праці : практикум для студентів освітньо-кваліфікац. рівня бакалавр : напрям підгот. 263 "Цивільна безпека" : навч. посібник / В. Ф. Райко [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Планета-Принт, 2019. – 240 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/51680</p>
<p>Семенов Є. О. Правові основи працезахоронної політики та охорони праці [Електронний ресурс] : текст лекцій для студентів освітньо-кваліфікац. рівня бакалавр спец. 263 "Цивільна безпека" / Є. О. Семенов, В. Ф. Райко, О. І. Ільїнська ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2019. – 208 с. – URI: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/51687.</p>
<p>Кодекс України про адміністративні правопорушення. Документ 8073¹-X, чинний, поточна редакція — Редакція від 27.01.2023, підстава - 2839-IX https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text</p>
<p>Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» Документ 4004-XII, чинний, поточна редакція — Редакція від 20.11.2022, підстава - 2718-IX. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text</p>
<p>Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» Документ 2806-IV, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.01.2023, підстава - 850-IX https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text</p>

Додаткова література

<p>Україна у цифрах 2021. Статистичний збірник. За ред. О.А. Вишнеvsька. – К. – 2022. – 48 с. https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/08/zb_Ukraine%20in%20figures_21u.pdf</p>
<p>Закон України «Про звернення громадян» Документ 393/96-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.01.2022, підстава - 1089-IX. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text</p>
<p>Україна в цифрах 2019. Статистичний збірник. За ред. О.А. Вишнеvsька. – К. – 2020.–46с. http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/11/zb_yearbook_2019.pdf</p>
<p>Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» Документ 280/97-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.01.2023, підстава - 2465-IX, 2834-IX https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text</p>
<p>Проблеми охорони праці, промислової та цивільної безпеки: Збірник матеріалів Шістнадцятої Всеукраїнської науково-методичної конференції (з участю студентів), м. Київ, 11-12 травня 2017 р. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 293 с. http://opcb.kpi.ua/wp-content/uploads/2017/06/</p>

Закон України «Про ліпезвання вилів госполарської ліяльності». Докмент 222-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 19.08.2022, підстава - [2494-IX](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>

Про затвердження Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд в Україні. Документ 1109-99-п, поточна редакція — Редакція від 23.07.2014, підстава - [249-2014-п](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-99-%D0%BF#Text).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-99-%D0%BF#Text>

Наказ Державної служби України з питань праці 22 квітня 2021 року N 68. Показчик нормативно-правових актів з охорони праці станом на 22 квітня 2021 року.
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0068880-21#Text>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл 100 % балів підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (50 %) та поточного оцінювання (50 %). Залік: виконання тестових контрольних робіт по 1-му і 2-му модулям, питання яких включають також теми, що винесені на самостійну роботу. Поточне оцінювання: робота на лекціях (20 %), практичних заняттях (20 %), виконання індивідуального завдання - реферат на задану тему (10 %).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХП»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХП» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrocheshnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Людмила ВАСЬКОВЕЦЬ